

ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออก

Factors Explaining Good Governance among Administrators of the Local Administration Organization in the Eastern Region

ชนบตี สุวานะชาลา

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยชินวัตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ดร. วรเดช จันทรรคมหาวิทยาลัยชินวัตร

Abstract

This research has the objectives of 1) studying the levels of good governance among administrators of the Local Administration Organization in the Eastern region, 2) examining factors that explain good governance among administrators of the Local Administration Organization in the Eastern region.

This research is a quantitative research supplemented with qualitative research. The sample comprises 345 government officials and employees, 14 community leaders of 7 provinces, namely Chanthaburi, Chachoengsao, Chonburi, Trat, Prachinburi, Rayong, and Sa Kaeo. The data collection instruments were a questionnaire and an interview form that the researcher created and tested for validity through experts with the value of 1.00, and reliability value of .988 Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression.

Research findings found that

1. Results of analyzing data on the levels of good governance among administrators of the Local Administration Organization in the Eastern region found that overall, the average was at a very high level. And when examined by aspects, it was found that foremost was the aspect of responsibility, followed by the aspects of participation, worthiness, rule of law, integrity, and transparency respectively.

2. Results of data analysis at the level of factors that explain good governance among administrators of the Local Administration Organization in the Eastern region found that in general the average was at a very high level, firstly was leadership, followed by communication between the state and citizens, public participation, and check and balance system, respectively.

3. Results of analyzing factors that explain good governance among administrators of the Local Administration Organization in the Eastern region using multiple regression, analysis results found that factors explaining good governance among administrators of the Local Administration Organization were 4 variables, arranged from most important to least, were leadership (X_1), public participation (X_2), check and balance system (X_3) and communication between the state and citizens (X_4), influencing the overall good governance of the Local Administration Organization at 41.00% at the .05 level of significance.

This finding leads to guidelines in developing the good governance among administrators of the Local Administration Organization in the form of integrated development, which meant that in order to raise the level of good governance among administrators of the Local Administration Organization, it is necessary to carry out the development of leaders, organize systems and processes to let citizens fully participate, as well as developing a

mechanism of check and balance that is much more effective, with continuous diverse communication between the state and the citizens in line with public administration theory. It can be concluded from these findings that there is no one single theory in developing good governance. Good governance needs to depend on theory that is inter-disciplinary and integrated.

Keywords : good governance, factors explaining good governance, Public Administration

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed method) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการและพนักงาน จำนวน 345 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 14 คน ใน 7 จังหวัด ประกอบด้วย จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ .988 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับหนึ่ง คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ด้านหลักความมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อันดับหนึ่ง คือ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้สถิติการถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 ตัวแปร เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ ภาวะผู้นำ (X_1), การมีส่วนร่วมของประชาชน (X_2), กลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล (X_3) และการสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชน (X_4) มีผลต่อภาพรวมธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ 41.00% ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ข้อค้นพบนี้ นำไปสู่แนวทางในการพัฒนาธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของการพัฒนาเชิงบูรณาการ ซึ่งหมายถึงการยกระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องดำเนินการทั้งในด้านการพัฒนาผู้นำ การจัดระบบและกระบวนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ รวมถึงตลอดถึงการพัฒนากลไกในการตรวจสอบและถ่วงดุล ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น และมีการสื่อสารที่หลากหลายระหว่างรัฐกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ในทางรัฐประศาสนศาสตร์ จึงสรุปได้จากข้อค้นพบนี้ว่าไม่มีวิธีเดียวในการพัฒนาธรรมาภิบาล การพัฒนาธรรมาภิบาลจึงต้องอาศัยหลักการต่างๆ ที่เป็นสหวิทยาการและมีการบูรณาการ

คำสำคัญ : ธรรมาภิบาล, ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาล, รัฐประศาสนศาสตร์

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมโลกในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา รวมทั้งกระบวนการโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้เกิดการปรับกระบวนการใหม่ในการมองบทบาทของภาครัฐถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชน รวมถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ แนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาล (Good Governance) นับว่าเป็นเรื่องใหม่ในแต่ละประเทศเริ่มหันมาให้ความสำคัญกันมากขึ้นโดยเฉพาะหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ การเงินในเอเชีย เมื่อปี พ.ศ. 2540 นั่นคือการกล่าวอ้างขององค์กรระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทั้งสององค์กรถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการผลักดันวาระของธรรมาภิบาลให้เป็นวาระของโลก ในแง่ที่ว่ามูลเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดวิกฤตการณ์การเงินในเอเชียนั้น ก็เพราะประเทศในแถบเอเชียดังกล่าวไว้ซึ่งธรรมาภิบาล ด้วยเหตุนี้ทั้งธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ จึงได้เสนอแนวทางธรรมาภิบาลระดับโลกที่พยายามผลักดันให้ประเทศในแถบเอเชียและประเทศอื่นๆ พยายามเดินตามกรอบของธรรมาภิบาล เพราะเชื่อว่าหลักการนี้จะทำให้ประเทศที่กำลังพัฒนาจำนวนมากสามารถพัฒนาประเทศให้มีการพัฒนาการที่ได้อย่างยั่งยืน ธนาคารโลกจึงเปรียบเสมือนเป็นองค์กรโลกบาลที่เชื่อมั่นในหลักการดังกล่าวอย่างจริงจัง เพราะก่อนหน้าวิกฤตการณ์ทางการเงินนั้นธนาคารโลกได้ตีพิมพ์เผยแพร่เอกสารทางวิชาการจำนวนมากไม่น้อยที่ชี้ให้เห็นถึงธรรมาภิบาลกับการพัฒนา (World Bank, 1992) (สมบุญ สิริประชัย, 2552)

หลักธรรมาภิบาลเป็นวิธีการหนึ่งในการบริหารประเทศที่รัฐบาลหลายประเทศได้นำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการบริหารรวมทั้งประเทศไทย โดยมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งรวมสาระสำคัญของรูปแบบการบริหารที่มุ่งการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ความโปร่งใส ตรวจสอบได้บนพื้นฐานความยุติธรรมคุณธรรมความรับผิดชอบ ต่อผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อควมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการบริหารพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เกิดจากแนวคิดการบริหารราชการแนวใหม่ ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 ซึ่งเน้นถึงการให้บริการของรัฐที่มุ่งประโยชน์สุขของประชาชน ตลอดจนถึงการมีส่วนร่วมทางการบริหารของประชาชนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ซึ่งพิจารณาได้จากมาตรา 285 ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง มาตรา 286 สรุปลได้ว่าประชาชนสามารถเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภา

ท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้พ้นจากตำแหน่งได้ถ้าบุคคลดังกล่าวมีความประพฤติไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และมาตราอื่นอีกหลายมาตราได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และดำเนินการในภารกิจของภาครัฐมากขึ้น เพื่อให้ภาครัฐมีการบริหารที่โปร่งใส สามารถถูกตรวจสอบจากองค์กรอิสระและประชาชน ซึ่งรวมถึงการกระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างระบบการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของสาธารณชนเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน (วิศรา รัตนสมัย, 2543 : 1)

ปัจจุบันการบริหารส่วนท้องถิ่นก็ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะรากฐานในการบริหารประเทศ ทั้งนี้เพราะราชการส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนราชการที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานคือ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)” ทำหน้าที่หลักในการดำเนินงานและการจัดบริการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น และตอบโจทยสภาพปัญหาในพื้นที่อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน เรายังพบปัญหาเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประการ ซึ่งปัญหาประการหนึ่งพบว่าเรามีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก (7,853 แห่ง) และในจำนวนนี้พบว่าหลายแห่งยังไม่สามารถบริหารจัดการ ปฏิบัติอำนาจหน้าที่ หรือจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ

ที่ผ่านมา การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนราชการส่วนท้องถิ่นยังมีปัญหาและข้อจำกัดที่เป็นจุดอ่อนในหลายด้าน ดังนี้

1. การกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความซับซ้อน
2. อปท. ในแต่ละจังหวัดมีชื่อซ้ำกันจำนวนมากและในพื้นที่ตำบลเดียวกัน บางพื้นที่ก็มีจำนวน อปท. มากกว่า 1 แห่ง
3. การกำหนดอำนาจหน้าที่ของ อปท. ยังไม่มีความชัดเจน
4. การกำหนดอำนาจหน้าที่ของ อปท. ไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นฐานของชุมชน
5. หน่วยงานรัฐในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคยังคงมีบทบาทหลักในการจัดบริการสาธารณะระดับพื้นที่
6. อปท. บางแห่งมีการทุจริต เพราะการทำหน้าที่ดูแลตรวจสอบการดำเนินงานของ อปท. ยังมีช่องโหว่
7. การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น
8. รายได้ของ อปท. ไม่สัมพันธ์กับรายจ่าย

9. อปท. หลายแห่งดำเนินการบริหารจัดการ ไม่โปร่งใส ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงบประมาณรายจ่าย การใช้ ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เอื้อประโยชน์แก่พวกพ้อง ของตน มีการปกปิดข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้าง

10. การบังคับใช้หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติด้านการ บริหารงานบุคคลที่ไม่ตรงกัน

11. การใช้ระบบอุปถัมภ์ในการบริหารงานบุคคลของ อปท. (โกวิท พวงงาม, 2559 : 496-498)

จากสภาพปัญหาต่างๆ หลายด้านที่กล่าวมาสามารถนำมาสู่ การพัฒนาให้เป็นที่ไปตามความต้องการของประชาชนในแต่ละ พื้นที่อย่างแท้จริง สำหรับภาคตะวันออกนั้น มีสภาพภูมิสังคมที่ หลากหลายทั้งภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคธุรกิจ ท้องเที่ยว ประชาชนมีการรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมของ ภาครัฐและภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกของประเทศไทย ที่ผ่านมา ในอดีตปรากฏว่ามีการทุจริตคอร์รัปชัน การบริหารจัดการไม่โปร่งใส ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงบประมาณรายจ่าย การใช้ ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เอื้อประโยชน์แก่พวกพ้อง ของตน มีการปกปิดข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งมีข้อมูล การกล่าวหาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่ามีการกระทำการทุจริต ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2550 พบว่ามีเรื่องที่ถูกกล่าวหาถึง 5,808 เรื่องโดยมีผู้ถูกกล่าวหาจำนวน 9,267 คน (โกวิท พวงงาม, 2553 : 8-9) โดยพบว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ด้านกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล และด้านการสื่อสาร ระหว่างรัฐกับประชาชน เป็นปัจจัยที่อธิบายธรรมชาติของ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกของ ประเทศไทย

ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกของ ประเทศไทยปัจจุบัน ต้องการผู้นำและผู้บริหารมีความรู้ ความ สามารถ ทักษะ และมีความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล มีความยืดหยุ่นได้ตามกาลเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ ในการพัฒนาองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี และการ ประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมทั้งตามหลักกฎหมายและ หลักคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และสำนึกในหน้าที่ ของตน มีความรับผิดชอบ โดยประชาชนในพื้นที่ที่ต้องเข้ามา มี ส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติ ตัดสินใจ ติดตามประเมินผล รับผลประโยชน์ และเสนอแนะพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้น และการจัดการที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ในการ ดำเนินงานต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออก

ของประเทศไทยควรมีกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล โดยการเปิด โอกาสให้ประชาชนได้ทำการตรวจสอบการใช้อำนาจการบริหารของ ท้องถิ่น มีการจัดตั้งสภาประชาชนในทุกจังหวัดเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ หน่วยงานท้องถิ่น มีการจัดตั้งองค์การคุ้มครองประชาชน และเป็นองค์กรที่เป็นอิสระนอกเหนือจากระบบราชการ และ ควรมีการสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชน หรือการสื่อสารระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน เช่น การส่งเสริมให้ ประชาชนสามารถใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จ สามารถเข้าถึงบริการอิเล็กทรอนิกส์ได้ ณ จุดเดียว ประชาชนมีสิทธิ ในการได้รับและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่น มีการพัฒนา การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารของท้องถิ่นที่มีต่อประชาชนให้มีความ เข้าใจที่ตรงกันไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง และมีการสื่อสาร ให้ประชาชนทราบทุกรูปแบบ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และสังคมออนไลน์ ต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรม หรือการดำเนินงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกของ ประเทศไทยปัจจุบัน และอนาคตได้รับการพัฒนาที่ ยิ่งยืน

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึง มีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่อธิบายธรรมชาติของ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออก ของประเทศไทย เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการ กำหนดแนวทางสร้างเสริมธรรมชาติในระดับบุคคลให้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกของ ประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับธรรมชาติของผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่อธิบายธรรมชาติของผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออก

สมมติฐานการศึกษาวิจัย

การศึกษานี้มีสมมติฐานว่า ปัจจัยที่อธิบายธรรมชาติ ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกของ ประเทศไทย ประกอบด้วยด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ด้านกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล ด้านการสื่อสาร ระหว่างรัฐกับประชาชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษากาการวิจัย ครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้รูปแบบการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน เป็นการศึกษาระดับปริมาณ และเสริมด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพในการดำเนินการศึกษาวิจัยจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลโดยจะใช้วิธีดังต่อไปนี้

1. เก็บข้อมูลจากเอกสารวิจัย ได้แก่ การค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ทบทวนวรรณกรรมจากในประเทศและต่างประเทศและจากกรณีศึกษา

2. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการและพนักงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย จำนวน 345 คน และสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน อสม. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 14 คน ใน 7 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดสระแก้ว

กรอบแนวคิดที่ใช้วิจัย

การศึกษากาการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดตามทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยซึ่งได้แก่

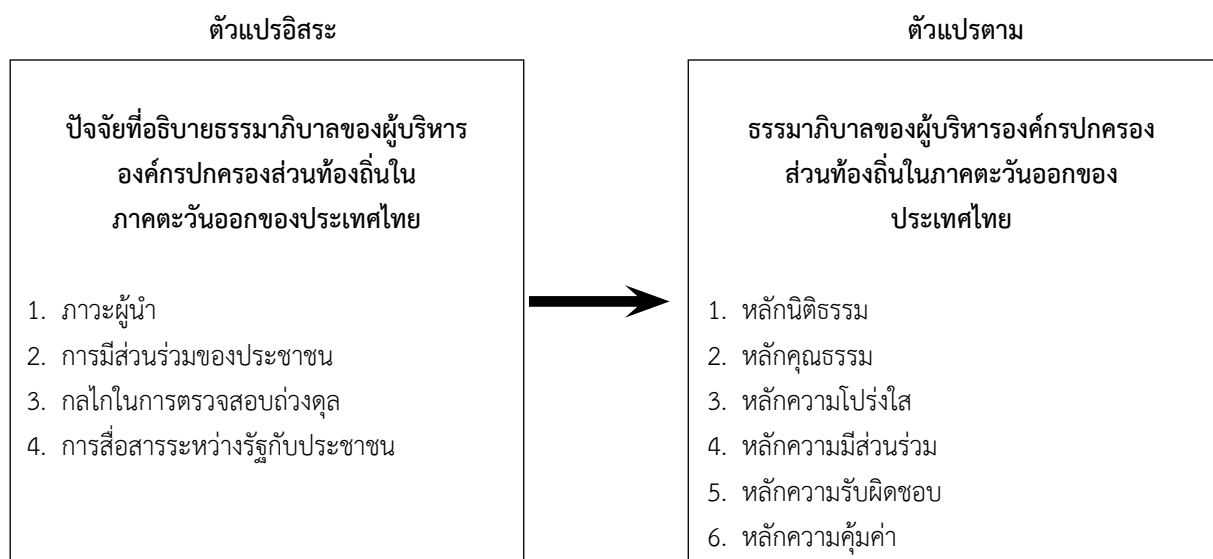
1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ
2. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ปัจจัยด้านกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล
4. ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยได้นำแนวคิดของ World Bank (1989 : 217) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ (2552 : 8-9) ประกอบด้วย

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักความมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

ผู้ศึกษาวิจัยได้สังเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิด ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย เป็นแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดในการวิจัยและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยทำการกำหนดกรอบแนวคิดในแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยปรึกษาอาจารย์ จากนั้นนำเครื่องมือเสนอผ่านการตรวจความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .988 (α coefficient = .988) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือในลักษณะแบบสอบถามและข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ ถึงความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อระดับธรรมาภิบาล และความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย

การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผล (Conclusion)

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงอายุอยู่ในช่วง 50 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีสถานภาพสมรส มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000-40,000 บาท มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ มีฐานะทางครอบครัวปานกลาง มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี และส่วนใหญ่ มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับหนึ่ง คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านหลักความมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ

งานวิจัยนี้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรรคร, (2555 : 65) ได้กล่าวไว้ว่าระดับธรรมาภิบาลของแต่ละประเทศจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระบอบการปกครอง กระบวนการใช้อำนาจอธิปไตยในการบริหารจัดการพัฒนาทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม ความชอบธรรมของรัฐบาล ความรับผิดชอบของฝ่ายการเมืองและข้าราชการ ความโปร่งใสของระบบบริหารราชการ ความมีอิสระของสื่อ กลไกในการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การดำเนินการตามหลักนิติธรรมและความสามารถของรัฐในการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผล

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของข้อมูลผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย โดยใช้สถิติการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 4 ตัวแปร เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ ภาวะผู้นำ (x_1) การมีส่วนร่วมของประชาชน (x_2) กลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล (x_3) และการสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชน (x_4) มีผลต่อภาพรวมธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ 41% ที่ระดับนัยสำคัญ .05

และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คิมเมท (Kimmet. 2005 : 32) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระบอบการเมืองการปกครองในอาเซียน 4 ประเทศ พบว่า ประเทศที่พัฒนาแล้ว หลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำไปใช้ในเชิงของกลยุทธ์ทางการเมืองมากกว่าการนำเนื้อหาสาระไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยนี้เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4 ประเทศนี้ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยพิจารณาเป็นประเทศไป และเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาโดยศึกษาว่าประเทศเหล่านี้ มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างไรบ้าง รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของหลักธรรมาภิบาลในการเลือกตั้งในปี 2004 ซึ่งพบว่าหลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางและเป็นประเด็นสำคัญในการปฏิรูปรูปแบบการปกครอง นอกจากนี้ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้กล่าวมานี้ยังได้เรียนรู้ในการนำหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาการเมืองการปกครองโดยเน้นการนำ

หลักธรรมาภิบาลไปใช้พัฒนาบ้านเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะที่บ้านเมืองมีความไม่แน่นอนและเศรษฐกิจตกต่ำเพื่อเป็นรูปแบบและเป็นแนวทางในการบริหารประเทศใหม่ๆ เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลช่วยสนับสนุนการเมืองการปกครองซึ่งแนวคิดของหลักธรรมาภิบาลมีที่มาจากชาติตะวันตกก่อให้เกิดรูปแบบการบริหารใหม่ๆ และก่อให้เกิดการพัฒนาทางประชาธิปไตย ซึ่งเป็นหนึ่งจุดประสงค์สำคัญของหลักธรรมาภิบาล

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ผู้บริหารมีการส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงานของท้องถิ่น ให้ยึดหลักกฎระเบียบขององค์กรอย่างเคร่งครัด ผู้บริหารมีความประพฤติถูกต้องทำงานคลองธรรม เป็นแบบอย่างมีความประพฤติที่ดี มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบการทำงาน มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบในเรื่องการทำงาน ประชาชนมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีระบบรับเรื่องร้องทุกข์เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชน ผู้ทำผิดต้องถูกลงโทษ มีระบบการจัดการกับผู้กระทำความผิด มีการบริหารทรัพยากรทั้งที่เป็นทรัพย์สินและทรัพยากรมนุษย์ โดยใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ผู้บริหารรู้ถึงวิธีการสร้างเป้าหมายแห่งตน ไม่ว่าจะในชีวิตส่วนตัว หรือปฏิบัติหน้าที่ มีวิธีการควบคุมตนเอง การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและให้ประชาชนได้ทำการตรวจสอบการใช้อำนาจการบริหารของท้องถิ่น มีการจัดตั้งสภาประชาชนในทุกจังหวัดเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบหน่วยงานท้องถิ่น มีระบบเว็บไซต์กลางบริการอิเล็กทรอนิกส์ของท้องถิ่นให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายและมีความมั่นคงปลอดภัยสูง

จากผลการวิจัยเชิงปริมาณและเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพสรุปโดยภาพรวมพบว่าผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยปัจจุบันอยู่ในระดับปฏิบัติมาก

ผลของการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ประกอบด้วยด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล และด้านการ

สื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชนมีผลต่อธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

การที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าในปัจจุบันได้มีหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการบริหารงานตามหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และสถาบันพระปกเกล้า ได้มีมาตรการกลไกเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การให้รางวัลแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล และรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน

อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เช่น การบริหารงานตามหลักความโปร่งใสและหลักการมีส่วนร่วม นอกจากนั้นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญ คือ ระบบการควบคุมภายในที่ดี มีการวางระบบไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องพิจารณาดำเนินการเสริมสร้างระบบที่ดี สร้างสภาพแวดล้อมภายในที่ดี และพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรมอย่างแท้จริง เสริมสร้างและพัฒนาทักษะอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงานให้แก่พนักงาน (วาสนา ประเสริฐ 2557 : 86-87)

และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเมธ แสงนิมมวล (2552 : 63) ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมของกรณีศึกษา สามารถนำมาสรุปเป็นต้นแบบ (Prototype) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ได้ 9 ประการ ได้แก่ 1) มีผู้นำองค์กรที่ดี 2) มีการบริหารจัดการครบถ้วนสมบูรณ์ 3) มีการพัฒนาท้องถิ่น แก้ไขปัญหาพัฒนาคุณภาพชีวิต 4) มีจิตใจ “ธรรมาภิบาล” 5) มีความสามัคคีปรองดอง 6) มีวินัย 7) มีมาตรฐาน และ 8) มีต้นทุนที่ดี ซึ่งต้นแบบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบนี้ นำไปสู่แนวทางในการพัฒนาธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของการพัฒนาเชิงบูรณาการ ซึ่งหมายถึงการยกระดับธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องดำเนินการทั้งในด้านการพัฒนาผู้นำ การจัดระบบและกระบวนการให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่มี รวมถึงการพัฒนากลไกในการตรวจสอบและถ่วงดุล ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น และมีการสื่อสารที่หลากหลายระหว่างรัฐกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ในทางทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ จึงสรุปได้จากข้อค้นพบนี้ว่าไม่มีทฤษฎีเดียวในการพัฒนา ธรรมชาติ การพัฒนาธรรมชาติจึงต้องอาศัยทฤษฎีที่เป็น สหวิทยาการและมีการบูรณาการ โดยมีรายละเอียดย่อ ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำ ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้บริหารของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย ได้แสวงหาความรู้ความสามารถให้ทันยุค ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรมีนโยบายให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกรูปแบบ เช่น การคิด ตัดสินใจ วางแผน กำหนดนโยบาย เพื่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย มีความถูกต้อง และตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่าง แท้จริง

3. ด้านกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล ควรมีนโยบายให้ องค์กรภายนอก และตัวแทนภาคประชาชน เข้าไปเป็นคณะ กรรมการตรวจสอบการบริหารงาน เพื่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมชาติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของ ประเทศไทย มีความโปร่งใส และเกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

4. ด้านการสื่อสารระหว่างรัฐกับประชาชน ควรมีนโยบาย ให้มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์ และสังคมออนไลน์ต่างๆ ให้มากขึ้นกว่านี้ อีก และต้องเป็นข้อมูลข่าวสารจากความเป็นจริง เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

5. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคอื่นๆ ของประเทศไทย แล้วนำมาเปรียบเทียบเพื่อหาจุดเด่นจุดด้อย แล้วนำไปปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

6. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารในระดับต่างๆ ขององค์การภาครัฐ โดยให้ความรู้องค์กรที่ ให้บริการประชาชน ซึ่งอยู่ในความดูแลของภาครัฐ หรือเอกชน เพื่อความถูกต้องและเหมาะสมในองค์การนั้นๆ

7. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่อธิบายธรรมาภิบาลจาก ประชาชนที่มองการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็น อย่างไร แล้วนำไปประยุกต์ใช้ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์ พวงงาม. (2553). การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและ มิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น.

_____. (2559). การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น.

วิศรา รัตนสมัย. (2543) การรับข่าวสารเพื่อสร้างความตระหนัก สำนึกของประชาชนเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จังหวัด สงขลา .วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

วระเดช จันทรศร. (2555). ปรัชญาของการบริหารภาครัฐ แนวใหม่ : ทฤษฎีองค์ความรู้ และการปฏิรูป. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหยาบลิ้มและการพิมพ์.

วาสนา ประเสริฐ. (2557) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัย รังสิต

สมบุญรณ์ ศิริประชัย. (2552). ธรรมาภิบาลภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์ : นัยต่อประเทศไทย. รัฐศาสตร์สาร. 30 (2) ,1-112

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). คู่มือการจัด ระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating). กรุงเทพฯ : บริษัท พรีเมียร์ โพร จำกัด.

สุเมธ แสงนิ่มนวล. (2552) ภาวะผู้นำกับธรรมาภิบาลองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

World Bank. (1989). Sub-Saharan Africa : From Crisis to Sustainable Growth. Washington, DC : The World Bank.

Kimmet, Philip. (2005). The Politics of Good Governance in the Asian 4. Griffith : Master Degree Griffith University.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
ในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
The Main Factors Affecting The Adoption of Good Governance
in The Administration In The Tambon Administrative District
Chachoengsao.

เจษฎา เรียมริมมะตัน

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ดร.กานต์ เสกขุนทด และ ดร.อัมรินทร์ นาคณัฐเศรษฐ์

Abstract

This research aims to 1) study the management of the District Administrative Office in Muang Chachoengsao 2) the of navigation key to good governance in the management of the Tambon Administrative District Chachoengsao 3) factors affecting the adoption of good governance in the management of the District Administrative Office in Muang Chachoengsao The samples used in the research is that executives Tambon Administration Organization. Members of Tambon Administration Organization Officials of the district administration and the public. In Muang Chachoengsao Pearson correlation coefficient. And multiple regression analysis

The results were as follows:

- 1) The management of the Tambon Administrative District Chachoengsao. Chachoengsao Overall and specifically at a high level.
- 2) the implementation of good governance principles used in the management of the Tambon Administrative District Chachoengsao. Chachoengsao Overall and specifically at a high level.
- 3) the relationship between good governance principles used in the management of the Tambon Administrative District Chachoengsao. Chachoengsao The overall relationship High ($r_{xy} = .918$) were significantly statistical level. 05.
- 4) factors affecting the adoption of good governance in the management of the Tambon Administrative District Chachoengsao. Province found that the system of strategic operations. The structure of the agency The style of management Management people to work The shared values and corporate culture.

The skills, knowledge Affect the navigation key to good governance in the management of the Tambon Administrative District Chachoengsao. Chachoengsao The level of statistical significance. 05 can predict the performance of school administrators was 84.60 percent and the forecast is written in the form of the standard as follows. $Z\hat{y} = .202(X_3) + .166(X_6) + .215(X_2) + .153(X_5) + .152(X_1) + .145(X_4)$

Keywords : Factors, management, good governance principles, Tambon Administration Organization.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา 2) ศึกษาระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จำนวน 18 แห่ง ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ระดับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2) ระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา พบว่า ด้านกลยุทธ์ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านทักษะความรู้ความสามารถ ด้านโครงสร้างของหน่วยงาน ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ด้านการจัดการบุคคลเข้าทำงาน ส่งผลกระทบต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 84.60 และเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z\hat{Y} = .202(X_3) + .166(X_2) + .215(X_2) + .153(X_5) + .152(X_1) + .145(X_4)$$

ส่วนด้านค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กร ไม่ส่งผลกระทบต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ปัจจัย, การบริหารจัดการ, หลักธรรมาภิบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยโดยภาพรวมๆ ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จหลายประการ ดังจะเห็นได้จากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มสูงขึ้น โครงข่ายบริการพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้รับการพัฒนาอย่างครอบคลุมทั่วถึง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่สังคมไทยประสบอยู่ในปัจจุบัน พบว่า ระบบการบริหารจัดการในระดับประเทศและระดับองค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนมีความบกพร่องและขาดประสิทธิภาพสูง รวมถึงการทุจริตและขาดจริยธรรมของบุคลากรที่มีปรากฏอยู่โดยทั่วไปในแวดวงราชการและการเมืองของไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, หน้า 4) อีกทั้งความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของไทยทำให้การบริหารจัดการของรัฐโดยรวมเท่าที่ผ่านมา ยังไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและฉับพลันได้ โครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐยังขาดความยืดหยุ่น และข้าราชการยังไม่

สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรม ค่านิยม และวิธีปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, หน้า 4) จึงส่งผลให้เกิดปัญหาและผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งในระดับนโยบาย โครงสร้าง และระดับปฏิบัติการ

การพัฒนาระบบราชการไทยให้สอดคล้องกับบริบทดังกล่าว โดยการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมาภิบาล (good governance) และการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (new public management) มาใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะทำให้ระบบราชการขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถเรียนรู้ปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และยึดมั่นในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาลเพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายปลายทางเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและรักษาผลประโยชน์ของชาติ (จิรวัดน์ อัครบวร

และรัตนศักดิ์ เจริญทรัพย์, 2552, หน้า 11)

การปฏิรูประบบราชการครั้งใหญ่จึงเริ่มต้นขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2545 โดยเริ่มจากการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารงานภาครัฐ และการปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ ทำให้มีการปรับปรุงแก้ไข กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะ การนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมาภิบาล (good governance) และการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (new public management) เข้ามาประยุกต์ใช้ในระบบราชการของไทย ดังเจตนารมณ์ปรากฏในมาตรา 3/1 ของพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2553) (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556-พ.ศ. 2561) กล่าวคือ

การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลด ขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนอง ความต้องการของประชาชน”

หลักการตามมาตรา 3/1 ดังกล่าวข้างต้นนั้นมีความมุ่งหมาย ให้การบริหารราชการแผ่นดินใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ good governance โดยมีการกำหนดความหมายไว้ใน บทบัญญัติมาตรา 3/1 เพื่อเป็นหลักยึดถือในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้ส่วนราชการต่างๆ มีแนวทางในการปฏิบัติราชการที่ สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเพื่อนำ เจตนารมณ์ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้มีการ ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2546 เป็นต้นมา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, หน้า 4)

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดขอบเขต แบบแผน และแนวทาง การปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมาภิบาล (good governance) โดยยึดประชาชนเป็น ศูนย์กลาง (citizen centered) ซึ่งการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมาภิบาล ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ (มาตรา 6)

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อ สถานการณ์
6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการ ตอบสนองความต้องการ

7. มีการประเมินการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ และนอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยเฉพาะในหมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 74 กำหนดให้บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่น ของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษา ประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชน ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในการ ปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง

รวมทั้งในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 3 แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 (4) (5) รัฐต้อง ดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการ ปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการ แผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ราชการ

2. จัดระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้ การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากเหตุผลที่กล่าวมา การปรับเปลี่ยนบทบาทของสังคม โดยการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล (good governance) มาใช้จึงกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับสังคมไทย เพราะหลักธรรมาภิบาลคือ การบริหารจัดการที่สามารถตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพและเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วม โดยสามารถเสนอข้อเรียกร้อง มีการรวมตัวของ ประชาชน กลุ่มมวลชน ผู้ใช้แรงงาน และองค์กรภาคเอกชน เพื่อเข้า มามีบทบาทในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการในทางการเมือง

และบริหารจัดการภาครัฐ ตลอดจนการประกอบธุรกิจเอกชน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชน โดยรวมและสังคมไทยเติบโตด้วยความแข็งแกร่ง สามารถแข่งขันกับ ต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยให้ประเทศชาติ มีความสงบสุข และพัฒนาอย่างรวดเร็วและยั่งยืนต่อไป (ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล, 2546, หน้า 1)

ธรรมาภิบาลจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน เพราะโลกปัจจุบันได้หันไปให้ความสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์และธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น แทนการสนใจเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมดังแต่ก่อน เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญกระทบถึงกัน การติดต่อสื่อสาร การดำเนินกิจกรรมในหนึ่งที่มีผลกระทบต่ออีกที่หนึ่ง การพัฒนาเรื่องการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การมุ่งดำเนินธุรกิจ หรือปฏิบัติราชการต่างๆ โดยไม่ให้ความสนใจถึงเรื่องของสังคม ประชาชน และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้ยากต่อไป การมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีจึงเข้ามาเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและเริ่มมีการนำไปปฏิบัติมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า ธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการนำไปปฏิบัติ ทั้งในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ บริษัทหรือหน่วยงานเอกชน เพราะธรรมาภิบาลเป็นการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตั้งมั่นอยู่บนหลักการบริหารที่เที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีจิตสำนึกในการทำงาน มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำ พร้อมตอบคำถามหรือตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และพร้อมรับผิดชอบ มีศีลธรรม จริยธรรมในการทำงานธรรมาภิบาลเป็นทั้งหลักการกระบวนการและเป้าหมายไปในตัว การมีธรรมาภิบาลอาจนำมาสู่การมีประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ในที่สุด และการมีประชาธิปไตยก็นำมาสู่การมีผลทางสังคมคือการมีพัฒนาประเทศไปในทางที่สร้างความสงบสุขอย่างต่อเนื่อง และสถาพร ตลอดจนนำมาสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้โดยสันติวิธี

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 ส่วนที่ 3 กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และ

ที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร และ มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร 2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น 3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร 8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล 10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ 12) การท่องเที่ยว และ 13) การผังเมือง

การดำเนินงานตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ในฐานะเป็นส่วนราชการหนึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินงานให้เป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกับทิศทางการปฏิรูประบบราชการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินงานให้เป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกับทิศทางการปฏิรูประบบราชการของประเทศไทยที่ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ ให้บรรลุและสัมฤทธิ์ผล มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยนำหลักธรรมาภิบาล (good governance) มาปรับใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญกล่าวคือ ก่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็นลง มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการและมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ อันเป็นแนวทางที่หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานยึดถือปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ตามเท่าที่ผ่านมา ยังไม่มีการศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมว่า ประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับใด

ปัญหาในการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร 1) ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ไม่ค่อยยึดระเบียบ กฎหมายตามที่ราชการกำหนด 2) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับข้าราชการเมืองท้องถิ่น ด้านงบประมาณ 1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน 2) การจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลในท้องถิ่นแต่ละรูปแบบไม่เท่าเทียมกัน 3) การจัดเก็บภาษีไม่ได้ตามกฎหมายกำหนดไว้ เนื่องจากประชาชนบางคนไม่เชื่อถือหน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารงาน 1) ส่วนราชการอื่นไม่ให้ความร่วมมือกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่ควร เนื่องจากมอบหน่วยงานท้องถิ่นเป็นหน่วยราชการที่ต่ำกว่าส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค 2) การบริหารงานบางหมู่บ้าน ชุมชน ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนำการบริหารจัดการตามแนวคิดของ แมคคินซี (McKinsey 7's framework) ซึ่งประกอบด้วยการบริหารจัดการ 7 ด้าน (จิรวัดณ์ อัครบรร, 2552, หน้า 127-128) ได้แก่ ด้านโครงสร้างของหน่วยงาน (structure) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (strategy) ระบบการปฏิบัติงาน (system) รูปแบบการบริหารจัดการ (style) การจัดการบุคคลเข้าทำงาน (staff) ทักษะความรู้ความสามารถ (skill) และค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กร (shared value) เป็นปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา 7 ปัจจัย ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ที่ประกอบด้วยหลัก 10 ประการ ได้แก่ หลักประสิทธิผล (effectiveness) หลักประสิทธิภาพ (efficiency) หลักการตอบสนอง (responsiveness) หลักการรับผิดชอบ (accountability) หลักความโปร่งใส (transparency) หลักการมีส่วนร่วม (participation) หลักการกระจายอำนาจ (decentralization) หลักนิติธรรม (rule of law) หลักความเสมอภาค (equity) และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (consensus oriented) มาใช้ในการศึกษา โดยผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา และในจังหวัดอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับมาก
2. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับมาก
3. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง
4. ปัจจัยทั้ง 7 ด้านส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ที่ประกอบด้วยหลัก 10 ประการ ได้แก่ หลักประสิทธิผล (effectiveness) หลักประสิทธิภาพ (efficiency) หลักการตอบสนอง (responsiveness) หลักการรับผิดชอบ (accountability) หลักความโปร่งใส (transparency) หลักการมีส่วนร่วม (participation) หลักการกระจายอำนาจ (decentralization) หลักนิติธรรม (rule of law) หลักความเสมอภาค (equity) และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (consensus oriented) มาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาระดับการนำหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยนำการบริหารจัดการตามแนวคิดของ แมคคินซี (McKinsey 7's framework) ซึ่งประกอบด้วย การบริหารจัดการ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างของหน่วยงาน (structure) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (strategy) ระบบการปฏิบัติงาน (system) รูปแบบการบริหารจัดการ (style) การจัดการบุคคลเข้าทำงาน (staff) ทักษะความรู้ความสามารถ (skill) และค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กร (shared value) มาเป็นตัวแปรในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 18 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 382 คน เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 532 คน จำนวน 18 แห่ง รวมทั้งหมด 932 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 18 แห่ง รวมจำนวนทั้งหมด 932 คน จากนั้นกำหนดขนาดโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายกำหนดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 280 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารจัดการตามแนวคิดแมคคินซี (McKinsey 7's framework) ซึ่งประกอบด้วย การบริหารจัดการ 7 ด้าน ได้แก่ (จิรวัดน์ อัครบวร, 2552, หน้า 127-128)

- 1.1 ด้านโครงสร้างของหน่วยงาน (structure)
- 1.2 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (strategy)
- 1.3 ด้านระบบการปฏิบัติงาน (system)
- 1.4 ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ (style)
- 1.5 ด้านการจัดการบุคคลเข้าทำงาน (staff)
- 1.6 ด้านทักษะความรู้ความสามารถ (skill)
- 1.7 ด้านค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กร (shared value)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ หลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) ที่ประกอบด้วย หลัก 10 ประการ ได้แก่

- 2.1 หลักประสิทธิผล (effectiveness)
- 2.2 หลักประสิทธิภาพ (efficiency)
- 2.3 หลักการตอบสนอง (responsiveness)
- 2.4 หลักการรับผิดชอบ (accountability)
- 2.5 หลักความโปร่งใส (transparency)
- 2.6 หลักการมีส่วนร่วม (participation)
- 2.7 หลักการกระจายอำนาจ (decentralization)
- 2.8 หลักนิติธรรม (rule of law)
- 2.9 หลักความเสมอภาค (equity)
- 2.10 หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (consensus oriented)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ที่ใช้สำหรับสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการ 7 ด้าน ตามแนวคิดของ แมคคินซี (McKinsey 7s framework) ได้แก่ ด้านโครงสร้างของหน่วยงาน (structure) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (strategy) ระบบการปฏิบัติงาน (system) รูปแบบการบริหารจัดการ (style) การจัดการบุคคลเข้าทำงาน (staff) ทักษะความรู้ความสามารถ (skill) และค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กร (shared value) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scal) ตามแบบของลิเคิร์ท

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วยหลัก 10 ประการ ได้แก่ หลักประสิทธิผล (effectiveness) หลักประสิทธิภาพ (efficiency) หลักการตอบสนอง (responsiveness) หลักการรับผิดชอบ (accountability) หลักความโปร่งใส (transparency) หลักการมีส่วนร่วม (participation) หลักการกระจายอำนาจ (decentralization) หลักนิติธรรม (rule of law) หลักความเสมอภาค (equity) และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (consensus oriented) แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scalc) ตามแบบของลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (index of items objective congruence: IOC) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผู้ทรง

คุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะปรึกษาประธานที่ปรึกษาวิทยาลัยและกรรมการ เพื่อพิจารณาปรับปรุง แก้ไข ให้เหมาะสม แล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลซึ่งได้แบบสอบถามครบตามจำนวน 402 ฉบับ เป็นฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation/S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) แบบเป็นขั้นตอน (stepwise)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เพศหญิงจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86

จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่อายุ 41-45 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 รองลงมา คือ 31-35 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 22.14 อายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 20.71 อายุระหว่าง 25-30 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 19.29 มากกว่า 45 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และน้อยกว่า 25 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86

จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่ปริญญาตรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 36.43 รองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 14.64 ปวส. จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 13.93 อนุปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13.21 ปวช. จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.21 มัธยมศึกษา

จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.79 ประถมศึกษา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.07 และปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.71

2. ระดับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะความรู้ความสามารถ รองลงมา คือ ด้านกลยุทธ์ และด้านโครงสร้างของหน่วยงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านระบบการปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายชื่อ พบว่า

ด้านโครงสร้างของหน่วยงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ชัดเจน รองลงมา คือ โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน ในปัจจุบันมีความเหมาะสมต่อการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ และองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการลดทอนระเบียบและขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อช่วยเพิ่มความคล่องตัวไว้เหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน ให้ความสำคัญต่อการกระจายอำนาจการตัดสินใจแก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีอิสระในการกำหนดงานไว้เหมาะสม

ด้านกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ชัดเจน รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการกำหนดเป้าประสงค์ให้แก่ยุทธศาสตร์ไว้ชัดเจน และองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการกำหนดแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ไว้ชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการทบทวนกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัดและความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปไว้ชัดเจน

ด้านระบบการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการจัดทำงบประมาณที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมา คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านได้ให้การสนับสนุนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ และองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพียงพอต่อการนำมาใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ ส่วนข้อที่มีค่า

เฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล (HRM) ที่ชัดเจน

ด้านการจัดการบุคคลเข้าทำงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์อันเกิดจากความสำเร็จของการพัฒนาหน่วยงาน รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยผลักดันการทำงาน ของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมาย และองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของหน่วยงาน

ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านในท้องที่ของท่านให้ความสำคัญต่อการทำงานเป็นทีม และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านมีวิสัยทัศน์ และนโยบายในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ที่ชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านมีความสามารถในการจูงใจให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

ด้านทักษะความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านมีความมุ่งมั่นในการให้บริการ รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในภาระงานที่รับผิดชอบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านให้ความสำคัญต่อผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน

ด้านค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน ให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ตามเป้าหมายและตัวชี้วัด มากน้อยเพียงใด รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานทั้งในด้านดีและไม่ดี และเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเท และเพียรอุตสาหะ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยความเสียสละ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

3. ระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านหลักประสิทธิผล รองลงมา คือ ด้านหลักความเสมอภาค และด้านหลักนิติธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านหลักการระมัดระวัง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ พบว่า

ด้านหลักประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านสามารถดำเนินงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านมีการวางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ในการดำเนินงานไว้ชัดเจน และผู้บริหารผู้้องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านมีระบบงานที่เป็นไปตามมาตรฐานของ ก.พ.ร. ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านมีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

ด้านหลักประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการลดขั้นตอนการให้บริการหรือการทำงานลงเพื่อต้องการเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อการลดค่าใช้จ่ายและเวลาในการทำงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีระบบติดตามประเมินความคุ้มค่าของกิจกรรมต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่าในการดำเนินการมากน้อยเพียงใด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานสูงสุด

ด้านหลักการตอบสนอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่

การให้บริการของเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีความคล่องตัวและรวดเร็ว รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีความสามารถในการให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน สามารถตอบสนองความต้องการคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างครอบคลุม

ด้านหลักการรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน ให้ความสำคัญต่อระบบการตรวจสอบควบคุมการปฏิบัติงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านมีความกระตือรือร้น และใส่ใจต่อการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน น่าเชื่อถือและทำการควบคุมตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีขั้นตอนในการทำงานเพื่อตอบสนองงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายให้แก่ประชาชนทั่วไปรับทราบ และองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการปรับปรุงระบบสารสนเทศด้านการให้สะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการกระจายข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานอย่างเปิดเผยให้แก่เจ้าหน้าที่ ประชาชนทั่วไปรับทราบอย่างทั่วถึง

ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับ รวมถึงประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมคิดและเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของหน่วยงาน มากน้อยเพียงใด รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับ และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมตัดสินใจดำเนินงานของหน่วยงาน มากน้อยเพียงใด และองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับ และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการติดตาม

และประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับ และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์อันเกิดจากความสำเร็จของการพัฒนาหน่วยงาน

ด้านหลักการกระจายอำนาจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับอย่างทั่วถึง รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการมอบอำนาจให้ฝ่ายปกครอง กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ตัดสินใจในเรื่องบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ และองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการมอบอำนาจให้ส่วนราชการภายในตำบลตัดสินใจในการดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการมอบอำนาจให้ประชาคมหมู่บ้านตัดสินใจในการเลือกโครงการที่ตัวเอง เสนอหน่วยงานของรัฐ

ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับของการปฏิบัติงานไว้ชัดเจน รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน มีการบังคับใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับกับเจ้าหน้าที่ทุกคนอย่างเสมอภาค โดยไม่เลือกปฏิบัติ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน ให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพของเจ้าหน้าที่ และประชาชนทั่วไป

ด้านหลักความเสมอภาค อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่าน ให้ความสำคัญต่อการให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปอย่างเท่าเทียมกัน รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการอย่างเท่าเทียมกัน และองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านให้ความสำคัญก้ำกัหน้าเจ้าหน้าที่ ข้าราชการ และสวัสดิการต่างๆ ที่เท่าเทียมกัน

ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านให้ความสำคัญเกี่ยวกับมติของข้าราชการตามเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติงานตามระเบียบกฎหมาย รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านให้ความสำคัญปฏิบัติตามมติของเสียงประชาชนส่วนใหญ่ในการบริหารงานของรัฐ และองค์การ

บริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านเน้นการปฏิบัติตามมติหรือเสียงส่วนใหญ่ตามนโยบายของรัฐหรือภาพรวมของประเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ของท่านให้ความสำคัญต่อการยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy} = .919$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา รายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงทั้ง 7 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับ คือ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ($r_{x3y} = .854$) รองลงมา คือ ด้านค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กร ($r_{x7y} = .839$) ด้านทักษะความรู้ความสามารถ ($r_{x6y} = .835$) ด้านกลยุทธ์ ($r_{x2y} = .815$) ด้านการจัดการบุคคลเข้าทำงาน ($r_{x4y} = .807$) ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ($r_{x5y} = .801$) และด้านโครงสร้างของหน่วยงาน ($r_{x1y} = .799$)

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการ 6 ด้าน คือ ด้านกลยุทธ์ (X_2) ด้านระบบการปฏิบัติงาน (X_3) ด้านทักษะความรู้ความสามารถ (X_6) ด้านโครงสร้างของหน่วยงาน (X_1) ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ (X_5) ด้านการจัดการบุคคลเข้าทำงาน (X_4) ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y' = .078 + .202(X_3) + .143(X_6) + .222(X_2) + .137(X_5) + .140(X_1) + .127(X_4)$$

$$Zy' = .202(X_3) + .166(X_6) + .215(X_2) + .153(X_5) + .152(X_1) + .145(X_4)$$

ส่วนด้านค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กร (X_7) ไม่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมและรายด้าน

อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านทักษะความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายลม ปันรัตน์ (2551) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์ (2550) ที่ศึกษาความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของบุคลากรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่ที่มีความมุ่งมั่นในการให้บริการ มีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในภาวะงานที่รับผิดชอบ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับ good governance ต่อการพัฒนาาระบบราชการไทยอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง โดยในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551-2555) ได้ผลักดันการสร้างระบบราชการไทยให้เป็นกลไกของรัฐที่สำคัญต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้วยการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย เพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะข้าราชการให้สามารถเรียนรู้ ปรับตัว และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในการอำนวยความสะดวกและการให้บริการประชาชนได้อย่างทันกาลสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านหลักประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานใจ เพ็ชรรัตนมณี (2549) ที่ศึกษาประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน : ศึกษาเฉพาะกรณี กลุ่มจังหวัดกลางตอนบน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความชัดเจนของแผนงานและโครงการมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน ทั้งนี้โดยมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจนมีกระบวนการปฏิบัติงาน และระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

และเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของเฟรด อาร์. เดวิด (Fred R. David; อ้างถึงใน เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์, 2548, หน้า 17-18 และ 2552, หน้า 364) ที่เห็นว่า การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (strategic management) ขององค์กรนั้นประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ 1) ขั้นตอนการกำหนดกลยุทธ์ 2) ขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 3) ขั้นตอนการประเมินผลกลยุทธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์ (2550) ได้ศึกษาความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานเทศบาลจังหวัดภูเก็ต

ความสัมพันธ์ระหว่างการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านระบบการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์ (2550) ที่ศึกษาความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ระบบการดำเนินงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานเทศบาลจังหวัดภูเก็ต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ชมเดช (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: กรณีศึกษา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านระบบงานมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำระบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาใช้ในกรมควบคุมโรค ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความพร้อมของระบบงานถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่จะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ด้านกลยุทธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานใจ เพ็ชรรัตนมณี (2549) ที่ศึกษาประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน : ศึกษาเฉพาะกรณี กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความชัดเจนของ

แผนงานและโครงการมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ด้านระบบการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์ (2550) ที่ศึกษาความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ระบบการดำเนินงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานเทศบาลจังหวัดภูเก็ต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ชมเดช (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: กรณีศึกษา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านระบบงานมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำระบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาใช้ในกรมควบคุมโรค ด้านโครงสร้างของหน่วยงาน สอดคล้องกับพรทิพย์ ชมเดช (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: กรณีศึกษากรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำระบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาใช้ในกรมควบคุมโรค และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์ (2550) ที่ศึกษาความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ซึ่งผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุวิทย์ คำมูล (2550) ที่ศึกษาการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการบุคคลเข้าทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ชมเดช (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: กรณีศึกษากรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำระบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาใช้ในกรมควบคุมโรค และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุวิทย์ คำมูล (2550) ที่ศึกษาการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการดำเนินงานเป็นทีมมีอิทธิพลต่อระดับความ

สำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ในสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความชัดเจนของแนวทางการดำเนินงานที่กำหนดขึ้นมาใช้ในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลให้บรรลุผล ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน การถ่ายถอดยุทธศาสตร์ไปสู่ภาคปฏิบัติที่ชัดเจน และการทบทวนยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัดและความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปที่ชัดเจน และองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ยังให้ความสำคัญด้านระบบปฏิบัติงาน เนื่องจากเห็นว่าหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จจะต้องมีความพร้อมของระบบงาน ซึ่งมีความหมายว่า ความพร้อมของระบบการดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดที่สนับสนุนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ประกอบด้วย ความพร้อมด้านระบบการบริหารงานบุคคล (man) ระบบการบริหารงบประมาณ (money) ระบบการบริหารพัสดุและเทคโนโลยีสารสนเทศ (material) และระบบการบริหารงานทั่วไป (management) โดยมีความเหมาะสมด้านการจัดโครงสร้างหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อรองรับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ได้แก่ การมีโครงสร้างที่เรียบง่ายตามประเภทของภารกิจ การแบ่งงานกันทำที่ชัดเจน การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานลง เพื่อเพิ่มความคล่องตัว และการกระจายอำนาจการตัดสินใจแก่เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายอย่างทั่วถึง โดยมีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีผู้อำนวยการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มุ่งเน้นภาระงาน และความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถจูงใจเจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเต็มใจและมีส่วนร่วมที่จะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเวศ วะสี (2540, หน้า 85-89) ที่เห็นว่า การที่ผู้บริหาร หรือผู้นำเป็นผู้ที่มีความรู้และวิสัยทัศน์อย่างแจ่มชัด สามารถพ่วงครให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ต้องการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ในการวางแผนดำเนินงาน การปฏิบัติ/ดำเนินการ การร่วมรับผลประโยชน์ รวมทั้งในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่จะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ

บริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุวิทย์ คำมูล (2550) ที่ศึกษาการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการดำเนินงานเป็นทีมมีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่ทุกคนขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เอื้อต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้บรรลุผลสำเร็จ ประกอบด้วย ทำงานอย่างมีศักดิ์ศรี (integrity) ขยันตั้งใจทำงาน (activeness) มีศีลธรรม คุณธรรม (morality) รู้ทันโลก ปรับตัวทันโลกตรงกับสังคม (relevancy) มุ่งเน้นประสิทธิภาพ (efficiency) มีส่วนร่วม โปร่งใส (accountability) มีใจและการกระทำที่เป็นประชาธิปไตย (democracy) มีผลงาน มุ่งเน้นผลงาน (yield) นอกจากนี้ ค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมองค์กร ยังเป็นปัจจัยที่จะมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาวิรัตน์ จำจด (2551) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีศึกษารวมการพัฒนาชุมชนในสังกัดส่วนกลาง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการวัฒนธรรม ค่านิยมใหม่ของข้าราชการ “I AM READY” เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในหน่วยงานสังกัดส่วนกลางของกรมพัฒนาชุมชน อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะร่วมของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ทุกตำแหน่งทั้งระบบ ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน เพื่อให้การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้บรรลุผลสำเร็จ ประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (achievement motivation) การบริการที่ดี (service mind) การส่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ (expertise) จริยธรรม (integrity) และความร่วมแรงร่วมใจ (teamwork) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์ (2550) ที่ศึกษาความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของบุคลากรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารเทศบาลจังหวัดภูเก็ต

ส่วนด้านค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กร ไม่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหาร

ส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายลม ปันรัตน์ (2551) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาวัฒนธรรม และค่านิยมในการทำงานมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล (HRM) ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านหลักการรับผิดชอบต่อ ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน นำเชื่อถือและทำการควบคุมตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

3. ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้

4. ผลการวิจัยพบว่า ด้านค่านิยมร่วมและวัฒนธรรมองค์กรไม่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยความเสียสละ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออื่นๆ ของจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อศึกษาข้อมูลว่ามีการใช้หลักธรรมาภิบาลเหมือนหรือแตกต่างจากการวิจัยครั้งนี้

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

เอกสารอ้างอิง

- จิรวัดน์ อัครบวร และรัตนศักดิ์ เจริญทรัพย์. (2552) **แผนที่ยุทธศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา.
- เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์. (2548). การบริหารยุทธศาสตร์ภาครัฐ: กระแสของการบริหารสมัยใหม่. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**, 2(2), 16-26.
- เนาวรัตน์ พุ่มจันทร์. (2550). **ความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการบริหารงานเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลจังหวัดภูเก็ต**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรทิพย์ ชมเดช. (2550). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ: กรณีศึกษากรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระสุวิทย์ คำมูล. (2550). **การนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติในสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประเวศ วะสี. (2540). **ภาวะผู้นำ พยาธิสภาพในสังคมไทย และวิธีแก้ไข**. ใน สงวน นิตยารัมภ์พงศ์ และสุทธิลักษณ์ สมิตะสิริ. บรรณาธิการ. **ภาวะผู้นำ**. ความสำคัญต่ออนาคตไทย หน้า 53-89. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ไทย.
- ปัญญา ฉายะจินตวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล. (2546). **ธรรมาภิบาล (Good Governance) กับสังคมไทย**. **วารสารดำรงราชานุกาฬ**, 3(7), 1-7.
- ปานใจ เพ็ชรรัตนมณี. (2549). **ประสิทธิผลขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สายลม ปิ่นรัตน์. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating). กรุงเทพมหานคร : พรีเมียร์โปร.

Best & Kahn James V. (1993). **Research in education** (7th ed.). Boston : Allyn and Bacon.

Taro Yamane. (1967). **Taro Statistic : An Introductory Analysis**. New York : Harper & row.